

Finlands viktigaste mål för inflytande på EU:s strategiska agenda och den kommande kommissionens program

Riksdagens ärendenummer

Behandlingskedje och tidsplan för fortsatt behandling

I denna E-skrivelse fastställs statsrådets viktigaste mål för den kommande EU-valperioden 2024–2029. Dessutom utarbetas årligen en konkret strategi för inflytande i EU-frågor som är viktiga för Finlands intressen.

Europeiska rådet antar efter Europaparlamentsvalet (6–9.6.2024) den strategiska agendan för unionen. I agendan fastställs EU:s prioriteringar för den nya femårsperioden och den utgör vägledning för kommissionens kommande ordförande.

Finlands ståndpunkt

Europeiska unionen är Finlands viktigaste referensram och värdegemenskap inom såväl politik som ekonomi.

Finland är en aktiv, pålitlig och lösningsinriktad medlemsstat som tar initiativ och agerar på ett konstruktivt och proaktivt sätt i syfte att främja sina egna mål. Finland utövar aktivt inflytande på innehållet i den strategiska agenda som ska antas av Europeiska rådet sommaren 2024 och föregripande inflytande på den kommande kommissionens program enligt de följande riktlinjerna.

Finland har som mål att Europeiska unionen ska vara globalt stark och handlingskraftig och att unionen ska arbeta för medlemsstaternas och medborgarnas säkerhet, välbefinnande och ekonomiska intressen. Demokratin, rättsstatsprincipen och de grundläggande och mänskliga rättigheterna utgör grunden för all verksamhet i EU.

Det är viktigt att det långsiktiga arbetet för att utveckla politiken för de grundläggande fri- och rättigheterna och demokratipolitiken fortsätter i EU. I rättsstatsfrågor kommer Finland att fortsätta på sin långsiktiga linje och främja iakttagandet av rättsstatsprincipen och bekämpningen av korruption i EU. Det är särskilt viktigt för Finland att det finns en nära koppling mellan finansiering från unionens budget och respekt för rättsstatsprincipen, åtgärder mot missbruk av medel och förebyggande av korruption.

Finland arbetar långsiktigt för att främja jämställdheten mellan könen i EU. Finland understöder EU:s anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. En anslutning skulle stärka de centrala värden som unionen bygger på och förenhetliga skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna i Europa.

Finlands viktigaste prioriteringar för EU:s strategiska agenda och den kommande kommissionens program är att stärka Europas strategiska konkurrenskraft, förbättra den övergripande säkerheten i Europa och främja en ren omställning samt möjligheterna i samband med bioekonomi och cirkulär ekonomi. Finland anser att EU:s kommande fleråriga budgetram bör bidra till dessa prioriteringar. Budgetramen bör dock totalt sett hållas på en skälig nivå så att Finlands nettobidrag inte ökar.

Strategisk konkurrenskraft

Finlands centrala prioriteringar i politiken för konkurrenskraft under den kommande lagstiftningsperioden är att omvärdera beroendeförhållanden och bemöta den hårdnande globala konkurrensen om investeringar, kompetent arbetskraft, tekniskt ledarskap och råvaror.

Finland anser att EU:s strategiska konkurrenskraft baserar sig på vidareutveckling av unionens egna styrkor och på marknadsbaserade lösningar. I centrum står en fungerande inre marknad som baserar sig på fri rörlighet och en effektiv politik för statligt stöd och konkurrenskraft, som bidrar till att främja en förutsägbar och gynnsam investeringsmiljö. Finland anser att konkreta åtgärder är viktiga för att stärka den inre marknaden, särskilt den fria rörligheten för tjänster, varor och personer, och framhäver tillväxtpöjligheterna bland annat genom digitalisering. Konsumenternas förtroende för den inre marknadens funktion ökar när man utvecklar konsumentskyddet inom EU.

Finland har som mål att den nuvarande, tillfälliga flexibilitet som tillåts i reglerna om statligt stöd ska frångås så snabbt som möjligt, och för närvarande ser Finland inget behov av att tillgripa sådana åtgärder på nytt. Finland betonar de skadliga konsekvenserna av en kapplöpning med statsstöd, och de risker som detta innebär för den inre marknadens funktion och homogeniteten i Europa.

Finland betonar vikten av en öppen, regelbaserad och hållbar internationell handel för Europas konkurrenskraft. EU måste aktivt öppna upp nya marknader genom att förhandla fram handelsavtal och stärka regelbasen för den internationella handeln. Finland stöder ett snabbt slutförande av EU:s pågående handelsavtalsförhandlingar och ett snabbt ikraftsättande av avtalen. Finland betonar EU:s mål att frigöra sig från skadliga beroendeförhållanden och identifiera unionens sårbarheter inom vissa strategiskt viktiga sektorer, i synnerhet i förhållande till Kina.

Finland betonar att det är nödvändigt att förbättra resurseffektiviteten, den cirkulära ekonomins funktion och utvecklingen av koldioxidneutrala material som ett led i att stärka den inre marknaden och industripolitiken. Finland betonar att bioekonomin och de förnybara naturresurserna erbjuder hållbara lösningar för koldioxidsnålhet, för att frigöra unionen från skadliga beroendeförhållanden och för försörjningsberedskapen inom EU.

Finland har som mål att de möjligheter som bioekonomins tillväxt medför ska få stor synlighet särskilt i EU:s industripolitik, och att satsningarna på forskning i och utveckling av bioekonomin också ska leda till investeringar i Finland och unionen. I beredningen av den gemensamma jordbrukspolitiken framhåller Finland vikten av kontinuitet i finansieringen av bioekonomin som ett led i landsbygdsutvecklingen och höjningen av förädlingsvärdet.

Finland utgår från en teknikneutral ansats där den rena omställningen genomförs på marknadsvillkor och kostnadseffektivt så att EU får en klar konkurrensfördel.

Finlands utgångspunkt är att EU:s konkurrensbaserade finansieringsprogram, till exempel EU:s ramprogram för forskning och innovation, även i fortsättningen ska baseras på verksamhetens höga kvalitet, inte på kvoter eller regionala kriterier. Finansieringen ska syfta till att främja den strategiska konkurrenskraften och kompetensen genom samarbete mellan offentliga och privata aktörer.

Finlands mål är bättre och mindre EU-reglering. Subsidiaritetsprincipen ska respekteras och besluten fattas så nära medborgarna som möjligt. I kommissionens kommande program bör man särskilt bedöma lagstiftningens konsekvenser för företagets konkurrenskraft och fokusera på att skapa en positiv investeringsmiljö med förutsägbar reglering. När nya rättsakter bereds ska särskild uppmärksamhet ägnas åt förutsägbarhet och flexibilitet, för att man vid behov ska kunna reagera på snabba förändringar i omvärlden. EU-lagstiftningen ska vara tydlig och öka rättssäkerheten, och den ska verkställas effektivt. Medlemsstaternas särdrag ska beaktas i beredningen bättre än för närvarande, och fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna ska respekteras. De föreslagna rättsakterna ska bygga på tillräckligt omfattande konsekvensbedömningar av kommissionen, där skillnaderna mellan medlemsstaterna tas i beaktande, och på en samlad bedömning av de kombinerade effekterna av olika initiativ och åtgärder. I förslagen till rättsakter ska särskild uppmärksamhet ägnas åt att de inte medför en onödig administrativ börda eller alltför detaljerade skyldigheter. Finland strävar efter att minska reglering som ökar i synnerhet företagets administrativa börda.

Finland betonar att främjandet av rörligheten, med fokus på högproduktiva sektorer, är avgörande för att högklassig och tillgänglig utbildning och strategiskt viktig kompetens ska kunna säkerställas. Finland ser en förbättring av tillgången på kompetent, utbildad arbetskraft som en central faktor i Europas konkurrenskraft.

Finland anser att det är avgörande för Europas konkurrenskraft och framgång att vi fortsätter de målmedvetna ansträngningarna för att höja utbildningsnivån och stärka det kontinuerliga lärandet på EU-nivå. Fortlöpande satsningar på Erasmus+ och andra liknande program bidrar till dessa mål. I den globala konkurrensen måste unionen vara en konkurrenskraftig region för både spetsforskning och studentutbyte.

Ekonomi och finansiering

Finland förespråkar medlemsstaternas ansvar för hållbarheten i sin offentliga ekonomi, och förbinder sig inte till åtgärder som omformar Europeiska unionen i riktning mot en asymmetrisk inkomstöverföringsunion. Finland stöder lösningar som syftar till att stärka medlemsstaternas skuldållbarhet.

Finland främjar kapitalmarknadsunionen samt fullbordandet av bankunionen så att det inte ökar Finlands och det finländska banksystemets solidariska ansvar.

EU-budgeten bör hållas på en skälig nivå så att Finlands nettobidrag inte ökar. Finland är berett att genom EU:s budget verka för tilläggssatsningar på mål som Finland anser vara viktiga, i första hand inom budgeten.

Finland anser att medlen under följande budgetramperiod i högre grad bör riktas till forskning, innovationer och kompetens samt åtgärder som främjar den digitala och rena omställningen. Dessutom arbetar Finland för att finansiering ska riktas till åtgärder som stärker den övergripande säkerheten och EU:s yttre gränser. När de nationella förhandlingsmålen fastställs inför de kommande budgetramförhandlingarna bör man också identifiera budgetkonsekvenserna av en eventuell utvidgning av unionen.

Finland förhåller sig kritiskt till nya finansieringsinstrument på EU-nivå, som i stil med återhämtningsinstrumentet finansieras med låntagning.

En ren och digital omställning

Finland betonar att de politiska åtgärderna för att bekämpa klimatförändringarna och stärka den biologiska mångfalden måste fortsätta konsekvent och med hänsyn till principerna för hållbar utveckling. Samtidigt måste konsekvenserna av dessa åtgärder för den europeiska ekonomins hållbarhet och konkurrenskraft tas i beaktande. Nivån för EU:s klimatmål för 2040 ska på ett konsekvent och trovärdigt sätt stödja uppnåendet av klimatneutralitet på EU-nivå senast 2050. Finland anser att fokus i åtgärderna för att uppnå klimatmålet för 2040 bör ligga på utsläppsminskningar.

Enligt Finland måste medlemsstaternas varierande förhållanden och möjligheter till kostnadseffektiva nationella åtgärder beaktas i regleringen om skogar och markanvändning, och även möjligheterna till skogsrelaterad näringsverksamhet måste identifieras. I arbetet för att motverka klimatförändringarna är det viktigt att skydda skogens biologiska mångfald, men tillräcklig hänsyn måste tas till skillnaderna mellan medlemsstaterna och till förändrade omständigheter. Skogspolitiken hör även i framtiden till medlemsstaternas nationella beslutanderätt.

Finland anser att investeringar i ren energi fortsättningsvis ska främjas. Minskad användning av fossila bränslen bör prioriteras i åtgärderna för förnybar energi och energieffektivitet. Ett syfte med minskad användning av fossila bränslen är också att minska EU:s beroende av tredjeländer och stärka EU:s strategiska autonomi. Finlands åsikt är att energieffektivitetsmålen i första hand bör tjäna utsläppsminskningarna i stället för att begränsa förbrukningen. Dessutom bör de tekniker som krävs för en ren omställning i varje enskild medlemsstat beaktas jämbördigt. Finland är en stark förespråkare för kärnenergi, en energiform utan koldioxidutsläpp, för att möjliggöra den rena omställningen.

Finland anser att digitala lösningar som införs tidigt också bidrar till den rena omställningen. Möjligheterna att med digitala lösningar förbättra energieffektiviteten och minska växthusgasutsläppen och övrig miljöbelastning bör utnyttjas fullt ut. De digitala lösningarna ska också vara ekologiska i sig.

Den teknik och de innovationer som är avgörande för den rena omställningen, som artificiell intelligens och utsläppsuppföljning, är beroende av tillgången till data, fri rörlighet för data och utnyttjandet av data. Arbetet för att främja dataekonomin och digitaliseringen såväl horisontellt som vid behov sektorsvis bör fortsätta i EU.

Finland inser städernas växande roll som central verksamhetsmiljö i främjandet av innovationer, kompetens och en ren omställning.

Finland betonar att EU:s digitala ledarskap förutsätter investeringar särskilt i spetsteknik som AI-lösningar, högpresterande datorsystem, kvantdatorteknik, chipteknik och 6G. Finland framhäver att EU:s globala genomslag behöver förbättras särskilt inom standardisering av ny teknik.

Europas strategiska konkurrenskraft och stärkandet av resiliensen kräver förutom intensifierade riskhanteringsåtgärder också ytterligare satsningar på kritisk digital infrastruktur, som mobilnät, sjökablar, satelliter, datacentraler, framtidens tekniska lösningar och kritisk teknik samt utveckling av europeiska värdekedjor. Vikten av en hög cybersäkerhetsnivå och kompetens för Europas konkurrenskraft bör erkännas som en del av denna helhet.

Övergripande säkerhet och ett starkare Europa

Finland anser att EU bör vara en starkare geopolitisk aktör, eftersom Rysslands anfalls- krig i Ukraina i kombination med den hårdnande stormaktskonkurrensen snabbt, genomgående och långvarigt har förändrat Europas säkerhetspolitiska omvärld. EU:s globala handlingsförmåga bör granskas övergripande och utvecklas konsekvent. Finland stöder främjandet av EU:s partnerskap för att stärka EU:s globala roll och främja unionens intressen och värden.

Det är möjligt att öka antalet beslut som i EU kan fattas med kvalificerad majoritet endast på begränsade områden inom utrikes- och säkerhetspolitiken. Finland framhäver de möjligheter att utnyttja konstruktiv röstnedläggning som fördragen medger.

EU bör fortsätta sitt starka politiska, ekonomiska och militära stöd till Ukraina så länge det behövs. Finland ger sitt stöd till Ukraina på landets europeiska väg. Unionen bör förbereda sig på återuppbyggnaden och byggandet av en hållbar fred.

Finland betonar behovet av att stärka unionens resiliens, det vill säga en övergripande och omfattande beredskap inför potentiella kommande kriser och hybridhot.

Det övergripande säkerhetstänkandet och det finländska försörjningsberedskapskonceptet bör främjas också på EU-nivå. Finland arbetar på EU-nivå för att alla politiksektorer ska beaktas samordnat i syfte att stärka beredskapen. Finlands mål är att konkreta mål ska fastställas på EU-nivå för både unionen och medlemsstaterna för att stärka den övergripande säkerheten. Att stärka EU:s resiliens är ett viktigt led i den strategiska autonomin och i unionens förmåga att agera självständigt. Finland strävar efter att stärka EU:s tekniska förmåga som en del av den strategiska autonomin. Vikten av pålitliga teknikpartner ökar i det rådande geopolitiska läget.

Det ligger i Finlands intresse att EU är så stark och handlingskraftig som möjligt inom säkerhet och försvar. Finland stöder fördjupningen av EU:s försvarssamarbete, som bör fortsätta på ett omfattande och konkret sätt. Både EU:s kapacitet som global aktör och stärkandet av det egna försvaret bör uppmärksammas i utvecklingen. Med detta avses bland annat militär rörlighet, att kapaciteterna utvecklas enligt åtagandena i det permanenta strukturerade samarbetet, att snabbinsatsförmågan stärks och att EU:s krishantering anpassas till förändringarna i omvärlden, samt samarbetet mellan EU och Nato. Finland stöder en starkt försörjningsberedskap inom Europas försvar också genom juridiskt bindande arrangemang.

En förutsättning för att europeiska kapaciteter ska kunna utvecklas och användas effektivt är en konkurrenskraftig industriell och teknologisk bas för försvaret. Finland har som mål att en gemensam marknad för försvarsmateriel upprättas inom unionen. Finland understöder att EU:s försvarsindustri inkluderas i taxonomin för hållbar finansiering.

Som en del av Finlands strävan att stärka EU:s beslutsförmåga kan det vara ändamålsenligt att inrätta ett separat råd för försvarsministrarna. Detta skulle stödja EU:s stärkta säkerhets- och försvarspolitiska roll.

Vid sidan av fördjupningen av samarbetet mellan EU och Nato har Finland som mål att samarbetsförhållandet mellan EU och Förenta staterna ska vara så intensivt och strategiskt som möjligt. Dessutom stöder Finland en starkare samordning mellan EU och Förenta staterna inom Kinapolitiken.

Regeringen bekämpar kraftigt organiserad brottslighet. Det är väsentligt för den inre säkerheten i EU att de rättsliga och brottsbekämpande myndigheternas verksamhetsförutsättningar och gränsöverskridande samarbete utvecklas för att motsvara den avsevärt förändrade säkerhetsmiljön. I det avseendet är det viktigt bland annat att myndigheterna har tillgång till information och att informationssäkerheten främjas. Finland har också som mål att myndigheternas inbördes informationsutbyte mellan medlemsstaterna ska utökas för att bekämpa terrorism och annan brottslighet. Förebyggandet av brott bör också ägnas större uppmärksamhet än nu.

Finland anser att det är viktigt för den övergripande säkerheten att jordbruk kan bedrivas lönsamt överallt i EU. Finland framhäver livsmedelsproduktionen som jordbrukets viktigaste uppgift. Den senaste tidens kriser har accentuerat vikten av en livskraftig landsbygd för självförsörjningen, försörjningsberedskapen och säkerheten. Hållbarhetens olika dimensioner (ekonomisk, social, miljömässig) måste balanseras så att de stöder livsmedelsproduktionens kontinuitet. Finland arbetar för en utveckling av lagstiftningen om stora rovdjur, särskilt vargen, så att den bättre motsvarar stammarnas nuvarande status.

Hantering av migrationen

Det är viktigt för Finland att medlemsstaterna under normala förhållanden sköter sina egna skyldigheter i samband med migrationspolitiken och ser till att deras yttre gränser är säkra under alla omständigheter. En effektiv kontroll av de yttre gränserna är en central del av en kontrollerad migrationspolitik. I migrationsfrågor inom EU betonar Finland en övergripande ansats, där åtgärder främjas såväl inom EU som i relationerna till tredjeländer. Migrationspolitiken ska satsa på starka och fungerande partnerskap med ursprungs- och transitländer, och utnyttja EU-byråernas kapaciteter fullt ut. Finland främjar samarbetet med tredjeländer på EU-nivå. Målet är att minska migrationstrycket och förebygga människosmuggling. Finland främjar på ett konstruktivt sätt åtgärder på EU-nivå som utvecklar möjligheter att genomföra asylprocessen och processen för att erbjuda internationellt skydd i trygga tredjeländer. Enligt regeringsprogrammet iakttar Finland i migrationspolitiken människorättskonventioner och andra internationella överenskommelser, skyldigheterna enligt EU-lagstiftningen och rättsstatsprincipen. Det är centralt att EU:s återvändandepolitik effektiviseras, inbegripet med instrument inom olika politiksektorer, i samarbete med EU:s återvändandesamordnare. För Finland är det viktigt att återvändandepolitiken i EU utvecklas och stärks. Finland främjar och stöder initiativ på EU-nivå bland annat för att fastställa vilka tredjeländer som är trygga såväl för asylprocessen som för återvändandet.

Finland betonar betydelsen av starka yttre gränser och utvecklingen av Schengenregelverket för att hantera migrationen. När unionens migrationspolitik utvecklas bör uppmärksamhet ägnas åt vår ställning som yttre gränsstat och medlemsstat som är målland och transiteringsland. Dessutom verkar Finland målmedvetet för lösningar som förhindrar externa aktörers möjligheter att använda migrationen som ett instrument för att utöva inflytande på unionen. Finland arbetar konstruktivt för införandet av en mekanism på EU-nivå genom vilken, i en situation med omfattande illegal eller instrumentaliserad invandring, behandlingen av individuella asylansökningar tillfälligt kan avbrytas när en stats suveränitet äventyras till exempel på grund av en främmande stats fientliga åtgärder.

EU:s utvidgning

Finland anser det vara ytterst viktigt i unionens utvidgningspolitik att utvidgningen stärker Europeiska unionen och stabiliserar säkerheten i Europa. Kandidatländernas medlemskapsutsikter och stödet till deras medlemskapsprocesser främjar enligt Finland dessa mål. Finland anser att en utvidgning som bygger på kandidatländernas egna meriter och på att medlemskapskriterierna uppfylls stärker unionens säkerhet, globala ställning och ekonomiska välfärd och främjar demokrati, rättsstatsutveckling och tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. För Finland är det viktigt att de viktigaste reformerna i samband med utvidgningen även i fortsättningen behandlas i början av medlemskapsförhandlingarna och avslutningsvis innan förhandlingarna avslutas, för att på bästa sätt kunna stödja genomförandet och förankringen av förändringarna före medlemskapet.

Unionen bör fortsätta sitt stöd till kandidatländerna för att tillnärmningen ska påskyndas och medlemskapskriterierna uppfyllas. Finland betonar att målet för den gradvisa tillnärmningen fortfarande ska vara fullt medlemskap. De steg som tas ska vara baserade på varje kandidatlands meriter och kunna återkallas vid behov.

Jämsides med anslutningsprocessen ska unionen avancera med de interna förberedelser som behövs. Finland anser att ändringar i fördragen inte är ett villkor för att unionen ska kunna godkänna nya medlemsstater, utan EU:s funktion ska i första hand reformeras och effektiviseras inom ramen för de gällande fördragen. Samtidigt måste EU vara en engagerad och pålitlig förhandlingspartner.

Utvidgningen kommer att ha betydande konsekvenser för EU:s politiksektorer, särskilt för EU-finansieringen. Även om inget av kandidatländerna skulle ansluta sig till unionen under budgetramperioden efter 2027 väntas den kommande ramen inkludera avsevärt större finansiellt stöd till kandidatländerna än för närvarande. Dessutom kan en eventuell utvidgning redan på förhand väntas skapa ett tryck att reformera och modernisera EU:s kommande budgetram. Finland betonar att en del av de nuvarande nettomottagarländerna blir nettobetalare först när de nya medlemsstaterna ansluter sig, och först då växer de nuvarande nettobetalarnas nettobidrag ytterligare.

Finland inser den kommande utvidgningens särskilda betydelse för EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Finland betonar att det enligt den nuvarande bedömningen krävs tillräckligt långa övergångstider och en anpassning av systemet med jordbruksstöd till den nya situationen för att man ska kunna uppnå en balanserad lösning som bidrar till den globala livsmedelssäkerheten.

Finland inser också att inträdet av eventuella nya medlemmar skulle innebära att unionen får ett antal avsevärt mindre välbärgade medlemsstater än den har för närvarande, och den geografiska tyngdpunkten i sammanhållningspolitiken skulle förskjutas alltmer mot östra Europa. Finland anser att betydelsen av Europeiska unionens yttre gränsregioner, deras framtida verksamhetsförutsättningar och en verkningsfull fördelning av medlen bör betonas ytterligare när man moderniserar sammanhållningspolitiken och kriterierna för fördelningen av medlen. I det nuvarande geopolitiska läget framhäver Finland framför allt östra och norra Finlands betydelse för hela Europas säkerhet.

Finland betonar att en utvidgning av unionen skulle innebära en större inre marknad och nya tillväxtpöjligheter för finländska företag.

Förslagets huvudsakliga innehåll

Europeiska rådet antar efter Europaparlamentsvalet (6–9.6.2024) en strategisk agenda som fastställer prioriteringar för den nya femårsperioden och utgör vägledning för kommissionens ordförande.

Med hänsyn till valresultatet föreslår Europeiska rådet för Europaparlamentet en ordförandekandidat för kommissionen. Europaparlamentet utser denna kandidat med en majoritet av sina ledamöter. Innan kommissionens ordförande väljs redogör hen inför parlamentets plenarsammanträde för de politiska riktlinjer som kommer att utgöra den kommande kommissionens femårsprogram.

Enligt det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning ska institutionerna vid utnämningen av en ny kommission för att underlätta mer långsiktig planering utbyta synpunkter om de viktigaste politiska målen och prioriteringarna inför den nya mandatperioden samt, om möjligt, om en preliminär tidsplan.

Regeringen förbinder sig i enlighet med regeringsprogrammet att stärka Finlands påverkansarbete och föregripande inflytande inom EU samt att bilda Finlands ståndpunkter snabbare. Regeringen övergår från att en gång under valperioden lämna en EU-redogörelse till att kontinuerligt fastställa, påverka och följa upp strategiska prioriteringar.

Utifrån riktlinjerna i regeringsprogrammet beredde kommittén för EU-ärenden under hösten 2023 de viktigaste målen för Finlands föregripande inflytande under perioden 2024–2029. Målen är ett viktigt verktyg när Finland deltar i utarbetandet av Europeiska rådets strategiska program och utövar sitt föregripande inflytande på programmet för den nya kommission som inleder sitt arbete i slutet av 2024.

I arbetet med att fastställa de viktigaste nationella målen perioden 2024–2029 ombads alla ministerier i enlighet med EU-prioriteringarna i regeringsprogrammet inom sina egna sektorer identifiera betydande initiativ eller ärendehelheter vars riktning och innehåll det är viktigt att påverka på förhand. Ministerierna fick uppge helt nya initiativ, föreslå att projekt och idéer som redan tagits upp förs vidare eller uppge projekt som enligt dem bör dras tillbaka och inte längre behandlas. Varje ministerium skulle föreslå 1–5 sådana påverkansprojekt.

Rättslig grund/beslutsförfarande enligt EU-rätten

Enligt artikel 15.1 i fördraget om Europeiska unionen (FEU) ska Europeiska rådet ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer och prioriteringar.

I det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning (EUT 123, 12.5.2016, s. 1–14; dokument 15506/2015) enades EU:s institutioner om att stärka unionens årliga och fleråriga programplanering i enlighet med artikel 17.1 i fördraget om Europeiska unionen, som överlåter till kommissionen att ta initiativ till årlig och flerårig programplanering.

Behandling i Europaparlamentet

Efter Europaparlamentsvalet sommaren 2024 utser Europaparlamentet på förslag av Europeiska rådet Europeiska kommissionens ordförande med en majoritet av sina ledamöter. I gengäld för sitt stöd kommer de politiska grupperna i parlamentet att förutsätta åtaganden av ordförandekandidaten i frågor som är viktiga för dem.

Nationell beredning

EU-ministerutskottet den 17 januari 2024.

Kommittén för EU-ärenden den 30 oktober och (ställföreträdarnivå) den 9 november 2023 samt skriftligt förfarande den 13–15 november 2023.

Riksdagsbehandling

Lagstiftningen i Finland, inklusive Ålands ställning

Behörighetsfördelningen i EU-ärenden mellan riket och Åland bestäms enligt självstyrelselagen för Åland. Ålands ställning bedöms separat i de skrivelser till riksdagen som gäller kommissionens förslag.

Ekonomiska konsekvenser

I detta skede är det fråga om att utöva föregripande inflytande på den kommande kommissionens program. Därför är det inte möjligt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av de planerade åtgärderna i detta skede. Närmare ståndpunkter om de ekonomiska konsekvenserna antas när kommissionen har lagt fram sina enskilda initiativ eller förslag.

Andra faktorer som påverkar behandlingen av ärendet

Det föregripande inflytandet över Finlands viktigaste mål som anges i denna E-skrivelse utövas under en lång tidsperiod, och under den tiden kan målen och strategierna för inflytande komma att preciseras. Till exempel i samband med EU:s utvidgning och konsekvenserna av den utarbetas en separat E-skrivelse om riktlinjerna för det föregripande inflytandet i början av 2024. Statsrådet kommer också att anta riktlinjer för det föregripande inflytandet över den kommande budgetramen före det nya budgetramförslaget läggs fram sommaren 2025.

Handlingar

Kontaktuppgifter till författaren och andra handläggare

Eeva Kaunismaa, Avdelningen för EU-ärenden vid statsrådets kansli, tfn: 050 466 9722

VAHVA-nummer

EU/41/2024

Bilagor   Klicka här och ange bilagor

Referens